

FERNANDO PESSOA (Lisboa, 1888-1935) està considerat un dels més grans poetes de la llengua portuguesa i de tota la literatura occidental. L'any 1935 el propi Fernando Pessoa va escriure una nota autobiogràfica, que va ser publicada parcialment, com a introducció a un poema en memòria del polític Sidónio Pais. És una nota molt subjectiva i incompleta però retrata molt bé el personatge:

NOTA AUTOBIOGRÀFICA

Nom complet: Fernando António Nogueira Pessoa.

Edat i origen: Nasqué a Lisboa, parròquia dels Màrtirs, a la finca núm. 4 del Largo de Sao Carlos (avui del Directório) el 13 de Juny de 1888.

Filiació: Fill legítim de Joaquim de Seabra Pessoa i de D. Maria Madalena Pinheiro Nogueira. Nét patern del general Joaquim António de Araújo Pessoa, combatent de les campanyes liberals, i de D. Dionísia Seabra; nét matern del conseller Luís António Nogueira, juriconsult u que fou Director-General del Ministeri del Regne, i de D. Madalena Xavier Pinheiro. Ascendència general: barreja de nobles i jueus.

Estat civil: Solter.

Professió: La designació més pròpia seria "traductor", la més exacte la de "corresponsal estranger en cases comercials". L'ésser poeta i escriptor no constituí una professió sinó una vocació.

Domicili: Carrer Coelho da Rocha, 16, 1r. Dt. Lisboa. (Adreça postal - Caixa Postal 147, Lisboa).

Funcions socials que ha realitzat: Si per això s'entén càrrecs públics o funcions destacades, cap ni una.

Obres que ha publicat: L'obra està essencialment dispersa, per ara, per diverses revistes i publicacions ocasionals. El que, de llibres i fulletons, considera com a vàlid, és el que segueix: *35 Sonnets* (en anglès), 1918; *English Poems I-II* i *English Poems III* (en anglès també), 1922, i el llibre *Mensagem*, 1934, premiat pel Secretariat de Propaganda Nacional, en la categoria *Poema*. El fulletó *O Interregno*, publicat el 1928, constituït per una defensa de la dictadura militar a Portugal, ha de ser considerada com a no existent. Cal revisar tot això i tal vegada repudiar-ne bona part.

Educació: En virtut de, havent mort el seu pare el 1893, haver-se casat la seva mare, el 1895, en segones núpcies, amb el comandant João Miguel Rosa, cònsol de Portugal a Durban, Natal, fou educat allí.

Guanyà el premi reina Victòria d'estil anglès a la Universitat de Cap de Bona Esperança el 1903, en l'examen d'admissió, als 15 anys.

Ideologia Política: Considera que el sistema monàrquic seria el més adequat per una nació orgànicament imperial comés Portugal. Considera, a la vegada, la monarquia completament inviable a Portugal. Per això, d'haver-hi un plebiscit entre règims, votaria, encara que amb pena, per la República. Conservador d'estil anglès, això és, llibertat dintre del conservadorisme, i absolutament anti-reaccionari.

Posició religiosa: Cristià gnòstic i per tant enterament oposat a totes les esglésies organitzades i, sobretot, a l'església de Roma. Fidel, per raons que estan implícites més endavant. a la tradició secreta del cristianisme, que te íntimes relacions amb la tradició secreta d'Israel (la Santa Kabbalah) i amb l'essència oculta de la maçoneria.

Posició iniciàtica: Iniciat, per comunicació directa de mestre a deixeble, en els tres grau menors de la (aparentment extingida) Odre del Temple de Portugal.

Posició patriòtica: Partidari d'un nacionalisme místic, del qual sigui abolida tota infiltració catòlico-romana, creant-se, si fos possible, un nou sebastianisme que la substitueixi espiritualment, si és que en el catolicisme portuguès hi hagué mai espiritualitat. Nacionalista que es guia per aquest lema: "Tot per la Humanitat; res contra la Nació".

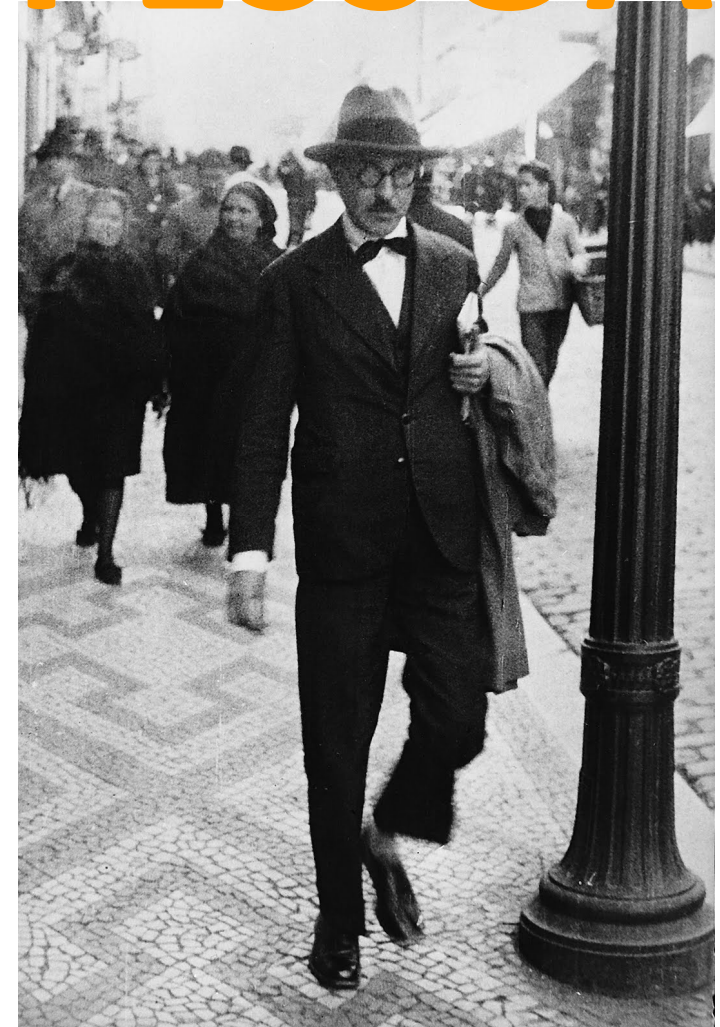
Posició social: Anticomunista i anti-socialista. La resta es dedueix d'allò que s'ha dit abans.

Resum d'aquestes últimes consideracions: Tenir sempre en la memòria el màrtir Jacques de Molay, Gran-Mestre dels Templers, i combatre, sempre i a tot arreu, els seus tres assassins: la ignorància, el fanatisme i la tirania.

Lisboa, 30 de març de 1935

(en l'original 1933 per lapsus aparent)

PESSOA *Univers*

OBRES DE FERNANDO PESSOA

Poemes de Fernando Pessoa

Traducció de Joaquim Sala-Sanahuja.
Barcelona: Quaderns Crema, 2002.

Cantares: quadras

Versió espanyola de Jesús Munárriz.
Madrid: Hiperión, 2006.

Poemes d'Álvaro de Campos

Traducció de Joaquim Sala-Sanahuja.
Barcelona: Quaderns Crema, 2002.

Poemes d'Álvaro de Campos

Traducció de Joaquim Sala-Sanahuja;
pròleg d'Yvette K. Centeno.
Sant Boi de Ll.: Edicions del Mall, 1985.

Antologia de Álvaro de Campos

Traducció, introducció i notes de José Antonio Llardent.
Madrid: Alianza, cop. 1987.

Poemes d'Alberto Caero

Traducció de Joaquim Sala-Sanahuja.
Barcelona: Quaderns Crema, 2002.

Poemes d'Alberto Caero

Traducció de Joaquim Sala-Sanahuja;
pròleg d'Ángel Crespo.
Sant Boi de Ll.: Edicions del Mall, 1986.

Poemas de Alberto Caero

Selecció, versió i notes d'Ángel Crespo.
Madrid: Rialp, 1957.

Odes de Ricardo Reis

Traducció de Joaquim Sala-Sanahuja.
Barcelona: Quaderns Crema, 2002.

Odes de Ricardo Reis

Traducció de Joaquim Sala-Sanahuja;
pròleg de Pilar Gómez-Bedate.
Barcelona: Edicions 62, 1992.

Odas de Ricardo Reis

Traducció de Ángel Campos Pámpano;
pròleg de César Antonio Molina
Madrid: El Mundo, 1999

Mensaje/Mensagem : edición bilingüe, seguida de un apéndice histórico
Presentación d'Eduardo Lourenço ; versió espanyola de Jesús Munárriz.
Madrid: Hiperión, 1997.

Poesía

Selecció, traducció i notes de José Antonio Llardent.
Madrid: Alianza, 1996.

Noventa poemas últimos: 1930-1935

Traducció y prólogo de Ángel Crespo.
Madrid: Hiperión, 1995.

Poemas escogidos

Versió de Rafael Santos Torroella.
Esplugues de Ll.: Plaza & Janés, 1972.

Llibre del desassossec, compost per Bernardo Soares, ajudant de comptable a la ciutat de Lisboa

Traducció de Gabriel de la S.T. Sampol i Nicolau Dols.
Barcelona: Quaderns Crema, 2003

Libro del desasosiego: compuesto por Bernardo Soares, ayudante de tenedor de libros en la ciudad de Lisboa
Traducció de Perfecto E. Cuadrado.
Barcelona: El Acanalado, 2009

Libro del desasosiego de Bernardo Soares
Traducció del portuguès, organització, introducció i notes d'Ángel Crespo.
Barcelona: Seix Barral, 1985.

El Banquer anarquista

Traducció de Manuel Guerrero.
Barcelona: Quaderns de Crema, 2002.

El Banquer anarquista ; Elogi de la indisciplina

Traducció i postfaci de Manel Guerrero.
Barcelona: La Magrana, 1988

El Banquero anarquista y la tiranía

Taducció d'Ismael Figueira
Sevilla: Mono Azul, 2008

El Banquero anarquista

Versió i notes de José Antonio Llardent.
Valencia: Pre-Textos, 1983.

L'Hora del diable i altres ficcions

Traducció d'Albert Mestres.
Barcelona: Proa, 2000.

La Hora del diablo

Edició i postfaci de Teresa Rita Lopes ; traducció de R. Vilagrassa.
Barcelona: El Acanalado, 2003.

L'Educació de l'estoic

Traducció d'Antoni Ibáñez.
Barcelona: Quaderns de Crema, 2003.

Autobiografies

Introducció i selecció de Richard Zenith; traducció de Víctor Martínez-Gil.
Barcelona: Angle, 2008

Diarios

Traducció de Juan José Álvarez Galán
Madrid: Gadir, 2010

Cartas a Ophélie

traducció Alejandro García
Barcelona: Libros del Zorro Rojo, 2010

Lisboa

Traducció i introducció de Rogelio Ordóñez Blanco
Madrid: Eneida, DL 2008

Máscaras y paradojas

Edició de Perfecto E. Cuadrado.
Barcelona: EDHASA, 2004.
Escritos sobre Catalunya i Ibèria
Edició i traducció de Víctor Martínez-Gil.
Barcelona: L'Avenç, 2007.

Crítica : ensayos, artículos y entrevistas

Edició i epleg de Fernando Cabral Martins; traducció de R. Vilagrassa.
Barcelona: El Acanalado, 2003.

El Regreso de los dioses

Edició y traducció de Ángel Crespo.
Barcelona: El Acanalado, 2006.

Lo Mejor del mundo son los niños

Taducció de Ángel Campos Pámpano ; il·lustracions: Teresa Novoa
Madrid: Gadir, cop. 2007.

Fausto : tragedia subjetiva

Traducció i pròleg d'Ángel Crespo; text establert i organitzat per Teresa Sobral Cunha.
Madrid: Tecnos, DL 1989.

El Primer Fausto ; Todavía más allá del otro océano

México: Fondo de Cultura Económica, D.L. 1985.

El Mariner : drama estático en un acte

Traducció de Moisès Maicas ; pròleg de Moisès Maicas i Manel Guerrero.
Barcelona: Edicions 62, 1988.

Pessoa en persona

Edició a càrrec de Julio A. Máñez.
Madrid: Primer Acto, 1990.

OBRES SOBRE

FERNANDO PESSOA

CRESPO, Ángel

La Vida plural de Fernando Pessoa
Barcelona: Seix Barral, 2007.

Aspectes actuals de l'obra de Fernando Pessoa : mans blanques, finestres secretes : curs /
Y.K. CENTENO ... [et al.].
Barcelona: Fundació La Caixa, 1988.

Carreño, Antonio

La Dialéctica de la identidad en la poesía contemporánea : la persona, la máscara : Unamuno, A. Machado, Fernando Pessoa, V. Alexandre, J.L. Borges, Octavio Paz, Max Aub, Félix Grande
Madrid: Gredos, D.L. 1981.

FERNANDO PESSOA

PERSONATGE LITERARI

TABUCCHI, Antonio

Sueños de sueños ; Los tres últimos días de Fernando Pessoa
traducció de Carlos Gumpert Melgosa i Xavier González Rovira.
Barcelona: Anagrama, 2000.

TABUCCHI, Antonio

Somnis de somnis ; Els tres últims dies de Fernando Pessoa
traducció de Jordi Cornudella.
Barcelona: Edicions 62, 1996.

SARAMAGO, José

L'Any de la mort de Ricardo Reis Traducció de Víctor Martínez-Gil
Barcelona: Edicions 62, 2010

SARAMAGO, José

El Año de la muerte de Ricardo Reis
Traducció: Basilio Losada].
Madrid: Alfabuara, 1998.

Selecció i traducció del text: Blai Gasull

BIBLIOGRAFIA

BIBLIOGRAFIA

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació

Ajuntament de Girona

Ajuntament de Salt

Ajuntament de Sarrià